

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
FLF alm. del - Bilag 146
Offentlig

Folketingets Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

14. december 2004
HSR/

16 DEC. 2004

Den Centrale Indlevering

Kære medlemmer af Folketingets Fødevareudvalg,

I forbindelse med Fødevareindustriens foretræde for Folketingets udvalg for fødevarer, landbrug og fiskeri 24. november 2004 efterlyste udvalget Fødevareindustriens forslag til en konstruktion, hvorpå virksomhederne kan modtage vejledning fra myndighederne, uden at dette tilsidesætter virksomhedernes ansvar.

1. Vedhæftet fremsendes et notat fra Fødevareindustrien, hvoraf problemstilling, lovgrundlag og Fødevareindustriens forslag fremgår. Vi står naturligvis meget gerne til rådighed i en videre drøftelse af sagen, herunder i ministerens planlagte udredningsarbejde om fødevarekontrollens rådgivningsaktiviteter. Hvorvidt forhåndsgodkendelser, som nævnt i ministerens svar til udvalget (L87, spørgsmål 4) altid er hensigtsmæssige, bør dog vurderes særskilt i forhold til relevanskriterier.

Med hensyn til vores bemærkninger vedrørende ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler og bestemmelser i en kommende fødevarelov, skal det for god ordens skyld gentages, at Fødevareindustrien i princippet støtter forslaget, fordi det kan medføre en smidigere og hurtigere implementering af EU-lovgivningen. Da EU-forordninger som bekendt forudbehandles i Folketingets Fødevareudvalg, i Europa-udvalget og i Ministerrådet for efterfølgende at være direkte gældende i medlemslandene, er det vores opfattelse at:

1. Bemyndigelserne bør begrænses til direktivbestemmelser og sanktionsbestemmelser.
2. Supplerende bestemmelser til områder der reguleres af forordninger bør undgås, da de underminerer fællesbestemmelserne for den europæiske fødevareindustri.
3. Fortolkninger af EU-lovgivning må ikke medføre særregler og konkurrenceforvridende forhold for fødevareindustrien i Danmark.

Vi foreslår, at det som et generelt princip i loven tilføjes, at såfremt bestemmelser eller regler fastsat af ministeren kan give anledning til konkurrenceforvridning for den danske fødevareindustri, skal de forelægges Folketingets Fødevareudvalg inden vedtagelse. Dette princip bør sikre et ensartet regelsæt i EU, uanset hvilken af EU's retsakter, der er taget i anvendelse.

Med venlig hilsen
Fødevareindustrien

Ole Linnet Juul
Branchedirektør

Information, vejledning eller rådgivning fra fødevareregionerne?

Problemstilling

Fødevarelovgivningen er et særdeles komplekst område. For både store og små virksomheder er det meget vanskeligt at være opdateret på grund af løbende ændringer til bekendtgørelser, forordninger og direktiver. Alene på mærkningsområdet findes mere end 50 forordninger og direktiver.

Fødevareindustrien har behov for vejledning eller rådgivning i forbindelse med efterlevelse og fortolkning af fødevarelovgivningen. Brancheorganisationerne spiller naturligvis en stor rolle i vejledningen om principielle lovgivnings spørgsmål, men når der er tale om spørgsmål "on location", har den tilsynsførende pligt til at vejlede virksomheden. Der kan eksempelvis være behov for en dialog omkring udarbejdelse af egenkontrolprogram eller fortolkning af QUID mærkningsreglerne.

Mange tilsynsførende i fødevareregionerne afstår imidlertid fra at gå i dialog, når virksomheden er i tvivl om fortolkningen af reglerne.

Virksomheder oplever f.eks. at modtage et påbud på baggrund af en sag, som den tilsynsførende ikke har ønsket at kommentere forud for afgørelsen. Påbuddet kunne være undgået hvis den tilsynsførende havde taget stilling til sagen inden den blev udført.

Andre tilsynsførende hjælper virksomheden men understreger samtidig, at lovgivningen ikke giver hjemmel hertil.

Denne forskel i sagsbehandlingen kan skyldes, at begreberne information, vejledning og rådgivning ikke er entydige i lovgivningen på fødevareområdet, og derfor håndteres i flæng (subjektivt og tilfældigt) af de enkelte tilsynsførende.

Dette er ikke hensigtsmæssigt, da der derved opnås forskellige personafhængige fortolkninger af hvordan spørgsmål og dialog med virksomhederne håndteres.

Lovgrundlag

I det følgende gennemgås derfor lovgrundlaget for fødevareregionernes pligt og muligheder for at rådgive og vejlede virksomhederne.

Udkast til ny Fødevarelov

Det fremgår af § 47 i udkastet til den kommende Fødevarelov (L87), at en central enhed (Fødevarestyrelsen) og et antal regionale statslige enheder (fødevareregionerne) skal varetage **informationsvirksomhed** inden for fødevarelovgivningen. Ministeren har bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler.

Eksisterende fødevarelov

Af bemærkningerne til Fødevareloven fra 1998 fremgår det, at *erhverv* og forbrugere skal sikres en relevant **information og rådgivning** om fødevarer, kost og ernæring. Med hensyn til regionernes kompetenceniveau anføres det i bemærkningerne, at de skal være af høj faglig standard (.....) med **informations- og rådgivningsopgaver** over for forbrugere og virksomheder. Disse bemærkninger er ikke medtaget i udkastet til den kommende fødevarelov (L87).

Bekendtgørelse om Fødevaredirektoratets opgaver og beføjelser (13. december 2001)

Af § 3 fremgår det, at fødevareregionerne under Fødevaredirektoratet varetager **information og rådgivning** inden for veterinær- og fødevareområdet.

Bekendtgørelse om fødevareregionerne (16. december 1999)

Fødevareregionerne skal i henhold til § 2, stk. 4 udøve lokal **vejlednings- og informationsvirksomhed over for virksomheder**.

Forvaltningsloven

En forvaltningsmyndighed skal i henhold til § 7 i fornødent omfang yde **vejledning** og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Kontrolvejledning

Af Fødevarestyrelsens kontrolvejledning fremgår det, at regionerne skal fungere som lokale videnscentre, der på et højt fagligt og administrativt niveau kan yde **information og rådgivning** til virksomhederne.

I kontrolvejledningen står endvidere, at kontrollen skal være **forebyggende**, og ordene **vejlede og oplyse** bruges flere gange.

EU's fødevarereforordning (178/2002)

Det fremgår af EU's fødevarereforordning, at det er lederen af en virksomhed, der har ansvaret for, at den leverede fødevarer er sikre. Det er tillige klart, at det er lederen af fødevarer virksomheden, der har ansvaret for, at lovgivningen overholdes.

EU's kontrolforordning

I EU's kontrolforordning pålægges kontrolmyndigheden at sikre, at det kontrolpersonale, der udfører den offentlige kontrol, ikke har interessekonflikter.

Definitioner

Generelt opfattes rådgivning et skridt mere vidtgående end vejledning, der igen er et skridt mere vidtgående end information.

Information svarer derfor til, at myndighederne oplyser om gældende og kommende regler, herunder om de vejledninger der udarbejdes.

Vejledning betyder, at myndighederne meddeler og drøfter fortolkning af reglerne uden at påtage sig et ansvar for, hvad virksomhederne beslutter at gøre.

Rådgivning er i højere grad end vejledning ansvarspådragende for myndighederne.

FI's holdning

Det er FI's holdning, at der er behov for at præcisere regelgrundlaget, da dette tilsyneladende er uklart og medvirker til uensartet forvaltning.

FI mener, at hjemmelgrundlaget for fødevareregionernes vejledningspligt af virksomhederne er til stede, men både industrien og de tilsynsførende har behov for at få præciseret retningslinierne.

Det bør derfor tydeligt fremgå af Fødevarereloven (L87), at fødevareregionerne har en forpligtelse til at vejlede virksomhederne.

Vejledningsreglerne bør gøres ensartede, og der skal indføres retningslinier for, hvad der menes med vejledning. Derudover skal det præciseres, at de tilsynsførende kan være i dialog med virksomhederne om konkrete spørgsmål. Endelig skal det fremgå, at fødevareregionerne ikke er medansvarlige over for virksomhedernes beslutninger.

Eksempler:

1. Virksomhederne skal selv udarbejde deres egenkontrolprogram og stå til ansvar for dette. Det gør, at myndighederne kan vejlede virksomhederne, hvis de er i tvivl om, hvorvidt f.eks. et bestemt kontrolpunkt er relevant eller ej, eller om dokumentationen er fyldestgørende. Der bør være mulighed for en dialog mellem virksomhederne og myndighederne.
2. Virksomhederne skal have mulighed for at drøfte mærkningen af deres produkter med myndighederne, herunder at blive vejledt om eksisterende praksis. Eksempelvis giver de såkaldte QUID-regler, der regulerer angivelsen af mængden af fremhævede ingredienser (f.eks. laks i "laksepate"), mange fortolkningsproblemer i hele EU. (Skal f.eks. mængden af sennepsfrø angives i sennep?).

Ligeledes giver den danske regulering af vildledningsreglerne anledning til mange spørgsmål. I Danmark må mærkningen ikke "være egnet" til at vildlede. Der vil altid være tale om en subjektiv og individuel vurdering af virksomheden og af den tilsynsførende. Derfor er det oplagt, at virksomheden modtager en vurdering/vejledning af den tilsynsførende forud for trykningen af emballagen, der ofte bestilles for 1-2 års produktion. Vejledningen betyder naturligvis ikke, at tilsynsmyndigheden kan gøres ansvarlig for det, der reelt bliver trykt på etiketterne og markedsført.

Ovenstående betyder, at tilsynsførende skal have et grundigt kendskab til eksisterende og også den kommende lovgivning samt om dispensationssager og forskellige afgørelser.